

מוסדות
**דרבי
תורה**

בנשיאות מרן הגאון
רבי **אשר וייט שליט"א**

שיעור מרן הרב שליט"א

קונטרס שבועי

אגדה

גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

הלכה

ספק דרבנן לענין ברכה

פרשת אמור תשפ"א

שנה כ"ג - קובץ כ"ח [תשס"ז]

יד"ל ע"י מכון "מנחת אשר"

כל הזכויות שמורות

עריכה והוצאה לאור ע"י
מכון "מנחת אשר"

להפצת תורתו של
מו"ר הגאון רבי אשר וייס שליט"א

רחוב אהרון אשכולי 109
ירושלים

המען למכתבים:
ת.ד. 23170

Email: info@minchasasher.com

פרשת אמור

בענין ספק דרבנן לענין ברכה

"וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר התנופה שבע שבתות תמימת תהינה עד ממחרת השבת השביעת תספרו חמשים יום והקרבתם מנחה חדשה לה'" (ויקרא כ"ג ט"ו – ט"ז).

"והמדקדקים אינם סופרים עד צאת הכוכבים וכן ראוי לעשות" (או"ח סימן תפ"ט ס"ב).

הנה הביא הבית יוסף את מה שנחלקו הראשונים בדין ספירת העומר בבין השמשות, ושלש מחלוקת בדבר. דעת הרא"ש שאף לכתחלה יכול לספור בביה"ש דספה"ע בזמן הזה דרבנן וספיקא דרבנן לקולא, ומשו"כ יכול אף לברך על הספירה. הר"ן חולק על הרא"ש וס"ל דאין ליכנס לכתחלה לספיקא דרבנן ואין לברך בכה"ג. ודעת הרשב"א דהמדקדקים ממתנינים עד צאת הכוכבים אף שמעיקרא אפשר לספור ולברך אף ביה"ש, והשו"ע פסק כדעת הרשב"א.

וברור מתוך לשון השו"ע דיכול אף לברך, דאת"ל שאינו מברך ברור ופשוט שאסור לכתחלה לספור בין השמשות ללא ברכה, והרי רק המדקדקים אינם סופרים עד צאת הכוכבים, וע"כ שמברך.

והנה מצינו בדברי המשנה ברורה בארבעה מקומות דאין לברך על המצוה שזמנה ביום אם קיימה ביה"ש משום דספק דרבנן לקולא, ותימה הוא שלכאורה דבריו נסתרים מהלכה מפורשת בשו"ע:

א. בסימן תקפ"ח סק"א לגבי תקיעת שופר דאם נתאחר ולא שמע קול שופר עד ביה"ש לא יברך כיון דספק ברכות להקל, ומדבריו משמע דאין בין יום א' דר"ה ליום ב' שבו אין המצוה אלא מדרבנן.

ב. בסימן תרפ"ז סק"ה כתב כן גם לגבי מקרא מגילה דאם לא שמע כל היום יכול לשמוע ביה"ש אך לא יברך.

ספק דרבנן לענין ברכה

ג. וכ"כ שוב בסימן תרנ"ב סק"ב גם לגבי לולב דאם לא נטל כל היום ונוטל ביה"ש לא יברך, והרי לולב בגבולין כל ז' מדרבנן הוא ואע"ג אינו מברך כמבואר שם.

ד. וכך כתב המשנ"ב בהל' קר"ש (סי' ס"ז סק"א) לגבי שופר ולולב ביה"ש ושאר מצוות בין דאורייתא ובין דרבנן, עי"ש.

והנראה בזה דיש להבחין בין ביה"ש דאפוקי יומא לביה"ש דעיולא יומא, ובביה"ש בסוף היום הכרעת הסברא דספיקא דרבנן לקולא קובע שנפטר מחיובו ושוב אינו מצווה כי פנה יום, ואיך יברך כאשר הוכרע הדין ששוב אינו מצווה, אבל בביה"ש דכניסת היום שורת הדין מצד ספד"ר לקולא אומר שבידו לצאת יד"ח בזמן זה. שהרי אין קולא בעצם היותו פטור בזמן זה דהלא בלא"ה עומד הוא ליכנס לחיוב בעוד שעה מועטת, ואף אילו היה חייב בביה"ש אין זה חומרא דהלא חייב הוא לקיים את מצות הספירה כל הלילה, ומשו"כ הו"ל כאילו נקבע בהא דספיקא דרבנן לקולא דיכול הוא לצאת יד"ח וכיון שכן יכול הוא גם לברך.

ובעוד ארבעה מקומות דנו האחרונים אם מברכים על ספק מצוה דרבנן:

א. בסימן רס"א ס"א איתא דמערבין עירובי חצרות בביה"ש ובבה"ל שם הביא מהמגן אברהם (סימן ר"ס סק"ג) דיכול אף לברך, וכן הוא במשנה ברורה (ס"ק י"א). הרי שהמשנה ברורה סותר דבריו, בהני ד' מקורות שאינו מברך מספק, ולכאורה נראה לפי הנ"ל שעירובי חצרות בין השמשות דומה לספירת העומר בית השמשות בתחילת הלילה.

אך באמת שאני עירובי חצרות בביה"ש דכניסת השבת מביה"ש דספה"ע, דלגבי ספירת העומר ביה"ש הוא תחילת היום דעיקר מצותה לאחר צאה"כ אבל בע"ח ביה"ש הוא סוף היום דלאחר צאה"כ שוב לא מהני עירובו, ולכאורה דומה לביה"ש דשופר מגילה ולולב שבהם לא מברכים כמבואר.

אך באמת נראה פשוט דכיון דע"ח אינו חיוב אלא רשות ותקנה לטובת האדם כאשר אמרינן ספיקא לקולא כונת הדברים דמהני עירובו, וכל דמהני העירוב הוי קולא, וממילא מסתבר דביה"ש ספיקא דרבנן לקולא מהני עירובו ושפיר מברך, וכמבואר לקמן ביתר אריכות.

ספק דרבנן לענין ברכה

ב. בסימן ק"ס (סעיף י"א) מבואר במים דספק אם נעשתה בהם מלאכה או ספק אם יש בהם שיעור דכשרים הם לנטילת ידים, דספק נט"י לקולא. ובבאור הלכה שם כתב בשם הפמ"ג דמברך ענט"י, והחזון איש בסימן כ"ב כתב דכיון דהוי ספק ברכה לא יברך. ולכאורה סתר המשנ"ב דברי עצמו דבכל מקום נקט שאינו מברך על ספק מצוה דרבנן.

והנה לגבי עירובי חצירות כתב הבה"ל (סימן רס"א) דהוי דין מיוחד בעירובי חצירות בניגוד לדין הכללי דספק ברכות לקולא, אך בסימן ק"ס לגבי ספק בנטילת ידים כתב דכיון דמים אלה כשרים לנטילת ידים מן הדין לברך עליהם וכמו שמצינו בסימן רס"א לגבי עירובי חצירות. אך אפשר שגם בנטילת ידים הוי תקנת חכמים, והלא משנה היא דספק בטהרת ידים הוי טהור, עיין מס' ידים (פ"ב מ"ד).

ולדרכנו נראה דמעיקר הדין שאני נטילת ידים מכל הני דלעיל, דאין הנידון שם אם חייב בנט"י או פטור שנאמר דספיקא דרבנן לקולא ופטור הוא, אלא כל הספק אם מים אלה כשרים וכיון דהוי דרבנן ספיקו לקולא והמים כשרים, וממילא יכול לברך עליהם ענט"י, וכך גם לגבי עירובי חצירות.

ג. ועוד נחלקו לגבי עירוב תבשילין אם כבוש כמבושל, ובשו"ת חכם צבי (סימן ק"ל) כתב דכיון דהוי דרבנן יש להקל בספיקו, אך לא יברך ספק ברכה. ובשו"ת נודע בשערים או"ח סימן ו' כתב שלא מצא בזה שום ראייה מפורשת אך נטה לומר דיכול לברך עי"ש. וגם בזה נראה לפי דרכנו דהדין עם הנודע בשערים, ויש בזה מקורות מפורשים לגבי עירובי חצירות ונטילת ידים כמבואר ודו"ק.

ד. והנה כתב המשנה ברורה (סימן תפ"ו סק"א) דלגבי מצוות מצה דאורייתא צריך לאכול כזית כשיעור חצי ביצה כשיטת התוס' דספיקא דאורייתא לחומרא, אך לגבי מרור דרבנן יש להקל כשיטת הרמב"ם דכזית הוי שליש ביצה, אך מ"מ כיון דמברכין על המרור צריך להחמיר אף במרור כשיעור גדול של כזית. ובשער הציון (סק"ג) מבואר שמדעתו חידש כן, ולכאורה סתר דבריו דהלא גם בזה אין הספק בעצם החיוב אלא אם יוצא ידי חובתו באכילה זו, ודומה לנטילת ידים ועירובי חצירות, ולמה לא יברך.

אך באמת נראה טפי דבאמת מודה המשנה ברורה דבאוכל מרור שליש ביצה יברך, דהלא כתב בסו"ד דאם חלש הוא וקשה לו לאכול מרור יכול הוא לסמוך דשליש ביצה

ספק דרבנן לענין ברכה

הוי כזית, ולא כתב שלא יברך, הרי שלא כתב אלא דלכתחלה יש להדר לאכול שיעור גדול כדי לצאת מידי כל ספק ברכה לבטלה, וזה ברור.

והנה לכאורה יש בזה סתירה בפסקי המחבר בהלכות ספירת העומר גופה. דמחד פסק השו"ע בס"ב דיכול לברך ביה"ש, ומאידך כתב בסעיף ז' דאם שכח לברך בלילה סופר ביום בלי ברכה, ובבית יוסף מבואר דכיון דנחלקו הראשונים אם ספירת העומר מצותה רק בלילה או שמא מצותה אף ביום ספק ברכות לקולא ולא יברך. ולכאורה דבריו סותרים זה את זה.

ולדרכנו גם סתירה זו תתיישב, דכשלא ספר בלילה גדר הספק הוא אם חייב בספירה ביום וכיון דספיקא דרבנן לקולא אמרינן דפטור מספירה ביום, וכיון שכן אינו יכול לברך. (אך מ"מ אם ספר בלא ברכה מהני לענין המשך הספירה בברכה מדין ס"ס כמבואר שם בשעה"צ ס"ק מ"ה עי"ש).

ולפי כל המבואר נראה לכאורה דהוא הדין במגילה יכול לקרוא ולברך בין השמשות ורק המדקדקין אינם קוראים, דגם מגילה מדרבנן, ומה בינה ובין ספירת העומר, אך שמא מגילה חמורה דהוי דברי קבלה וחמירי מדברי סופרים. ואף שספירת העומר עיקרה מן התורה ורק בזמן הזה הוי מדרבנן, מ"מ אפשר דדברי קבלה חמירי טפי, וצ"ע.

ולכאורה נראה עוד, דהקורא מגילה של הלילה בין עלות השחר להנץ החמה לא יברך, שהרי זה סוף זמן הקריאה דדומה לתקיעת שופר ולולב בין השמשות.

ועוד יתחדש דהקורא את המגילה דיום בין עלות לנץ כן יברך שהרי זה דומה לסופר ספירת העומר בין השמשות, וקצת תימה בדבר, דבאותו הזמן, בין העלות להנץ, לא יברך אמגילה דלילה, וכן יברך על מגילה דיום, דלגבי מגילה דיום הרי זה דומה לספירת העומר בין השמשות שמברך עליה, ועדיין צ"ע בכ"ז.

ב

והנה כבר נתבאר (לעיל אות א') דנראה לחלק בין ספיקות בנט"י ע"ח ועירוב תבשילין מחד גיסא, ובין הני דשופר לולב ומגילה בבין השמשות, דשאני נט"י ועירובין, דמלבד מה דהוי מצוות הוי נמי מכשירין דע"י נט"י מותר לו לאכול פת וע"י ע"ח מותר

ספק דרבנן לענין ברכה

לו לטלטל מן הבית לחצר משותפת וע"י ע"ת מותר לו לבשל מיו"ט לשבת וכל דמהני ומתיר מותר לו לברך עליה דזה עצם המצוה ועיקר מהותה, חלות הדינים שעל ידה, בכל הני דלעיל דהוי חיוב אקרפתא דגברא אין לברך על ספיקן.

וי"ל עוד לחלק בין ע"ח בין השמשות דכך תיקנו חז"ל דמותר להניחה בין השמשות וכמבואר שבת דף ל"ד ע"א, וכן ספק בנטילת ידים דטהור כמבואר במשנה פ"ב משנה ד' ממסכת ידים, וכיון שספיקות אל הוכשרו ע"י חז"ל הרי כך תיקנו מעיקרא, הם אמרו והם אמרו, ומשו"כ שפיר מברכינן עליהן, משא"כ בכל שאר ספק דרבנן שלא מצינו דינם הפרטי בחז"ל, וכבר העיר בזה הביאור הלכה לגבי עירובי חצירות כמבואר לעיל, ודו"ק בכ"ז.

ג

ובכל עיקר ענין ספק ברכות ידועה שיטת הרדב"ז בח"א סימן רכ"ט דלא אמרו ספק ברכות להקל אלא כאשר הספק הוא בגוף הברכה, אבל כשהספק הוא במצוה, כל שצריך לקיים את המצוה מחמת ספק ה"ה שמברך עליה, דאל"כ כמעט ואינו מברך על המצוות דאין לך מצוה שאין בה מחלוקת וכגון תפילין דרש"י ור"ת, עי"ש.

אך בדברי המשנ"ב סי' ס"ז סק"א מבואר דלא ס"ל כן אלא אף בספיקא דאורייתא בגוף המצוה מ"מ ספק ברכות להקל, עי"ש.

וכבר נחלקו בשאלה זו הרא"ש ורבינו יונה בחולין פ"ו סימן א' לגבי כיסוי הדם בכוי שהוא ספק חיה ספק בהמה, דלדעת רב"י מברך על כיסוי דמו כיון דמה"ת צריך לכסות דמו מספק ולשיטת הרא"ש אף בכה"ג ספק ברכות להקל עי"ש.

ד

ויש לעיין בסברא בשאלה זו, בין במצוה דאורייתא שנחלקו בה הראשונים והרדב"ז כנ"ל ובין במצוה דרבנן שנחלקו בה האחרונים כמבואר, מה שורש השאלה ובמה היא תלויה.

ספק דרבנן לענין ברכה

והנה הארכנו במק"א (עיי' מנחת אשר כללי המצוות סימן כ"ב) ביסוד גדר ברכת המצוה אם הברכה הוי כחלק מגוף המצוה או שמא מילתא אחריתי היא, מצוה לחוד וברכתה לחוד, עי"ש. ואפשר דבכך נחלקו גם בשאלת ספק במצוה אם מברכים עליה.

אך נראה טפי דנחלקו בגדרי הספיקות והלכותיהם, דכבר חקרו האחרונים בדין ספיקא דאורייתא לחומרא האם גדרו דספק כודאי הוא בדאורייתא והאוכל ספק נבילה כאוכל נבילה, וגם אם קמי שמיא גליא שאין זה נבילה מ"מ עבר בלאו דספק נבילה בכלל איסור נבילה הוא, או שמא אין כאן אלא ספק אלא שמצווין אנו להתרחק מן הספיקות דכך אמרו "הוי בורח מן העבירה". וכיוצ"ב יש להסתפק בספק בחיוב מצוה האם חיובו על צד הספק בלבד או שמא דינו כמחוייב בודאי. וכבר דנו האחרונים דאפשר דספק זה תלוי במה שנחלקו הרמב"ם והרשב"א בכל עיקר דין ספיקא דאורייתא לחומרא האם מה"ת הוא או מדרבנן ואכמ"ל.

ואפשר דזה שורש השאלה במה שנחלקו רב"י והרא"ש דאם ספק כודאי מסתבר דכשם שמחוייב להחמיר בספק מצוה של תורה ולקיימה כך מברך עליה דמברך על הספק כשם שמברך על הודאי, אך אם אין כאן אלא תורת ספק מסתבר טפי לומר ספק ברכות להקל.

וכמו"כ יש לעיין בספיקא דרבנן לקולא, האם לגבי דרבנן הוי ספק כודאי דכך תיקנו חכמים מעיקרא דדינא דלגבי דבריהם ספק לקולא (וכשם שמצינו בדאורייתא שהתירה תורה ספק ממזר, והלממ"ס דספק ערלה בחו"ל מותר, והלממ"ס דספק טומאה ברה"ר טהור וכדו', ודו"ק), או שמא ספק דרבנן לקולא מסברא דלא מצינו שצריך להחמיר ולחשוש לספק דרבנן אבל אין דין ספק לגמרי כדן ודאי להקל.

ומצינו מקור לשאלה זו במה שנחלקו הרמב"ם והרמב"ן בשורש א' בספר המצוות, דהרמב"ן תמה במש"כ הרמב"ם דכל דרבנן בכלל לא תסור הוא, דא"כ איך אמרו ספיקא דרבנן לקולא והלא כל ספיקא דרבנן הוי ספיקא דאורייתא משום לא תסור. וכתב לתרץ דכך תיקנו חכמים לכתחלה להקל בספיקם. ונמצא דלדעת הרמב"ם ספק כודאי לקולא בדרבנן משא"כ לשיטת הרמב"ן עצמו, ודו"ק.

גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

הנה תמהו רבים מגדולי הדורות על מנהג ישראל לשמוח שמחה גדולה בהילולא קדישא של התנא האלוקי הרשב"י. וידוע מש"כ בזה החתם סופר (שו"ת יו"ד סימן רל"ג ובדרשות ח"ב ע' ש"צ), וכן בשו"ת שואל ומשיב (מהדורא ה' סימן ל"ט), ולא נתקררה דעתו של השואל ומשיב עד שכתב שבטוח הוא שבימי האר"י והבית יוסף לא נהגו כן ולא היו מניחין לנהוג כן עי"ש.

אך לא כן הדבר וכבר כתב מרנא קה"ק מהרח"ו בשער הכוונות (דרוש י"ב) שהאר"י החי בעצמו שמח ועשה משתה ושמחה בציון הרשב"י ביום ל"ג בעומר. וגדולה מזו כתב שם דאחד הקדושים אשר בארץ רבי אברהם הלוי נהג לומר נחם בכל יום ויום וכך עשה גם בל"ג בעומר, ובא רשב"י אל האריה"ק בהקיץ והתרעם על רבי אברהם הנ"ל למה אמר נחם ביום שמחתי העבודה שיראה בנחמה, ולאחר ל' יום מת בנו וקיבל תנחומים, הרי שרצונו של רשב"י שיהיה זה יום שמחה.

ועיין עוד במשנת חסידים (מסכת אייר סיון משנה ב' - ז):

"מצוה לשמוח שמחת הרשב"י, ואם דר בארץ ישראל ילך לשמוח על קברו ושם ישמח שמחה גדולה".

הרי לן מקדושי קמאי דאכן כך נהגו וסגולה גדולה לשמוח בציון הרשב"י ביום ההילולא. וכבר הבאנו במק"א (עיין לעיל מאמר נ"ג) מה שנחלקו במקור השמחה וטעמו, רבים כתבו דיום זה הוא היום שבו עלה הרשב"י בסערה השמימה, אך החיד"א במראית העין (אות תצ"ג) כתב דביום זה סמך רבי עקיבא את חמשת תלמידיו רבותינו שבדרום והרשב"י ביניהם, והמאירי ביבמות (ס"ב ע"ב) כתב שקבלה ביד הגאונים דביום זה פסקה המגיפה עי"ש, וכבר כתב בכף החיים (סימן תצ"ד ס"ק כ"ו) שאלו ואלו דא"ח, עי"ש.

גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

והנה חידוש עצום כתב הגר"י עמדין בסידור בית יעקב (עמוד רע"ג סדר חודש אייר אות כ"ז):

"עכשיו המנהג פשוט שעושין יום זה יו"ט, ונראה לי מפני שכולו דין כמו בי"ד שראו כולו לחובה וק"ל".

וכבר הקדימו הגר"א סבע בצרור המור (פר' אמור):

"וכן הוא לפי האמת כי ל"ג בעומר הוא תוקף הדין. וסימניך עד הג"ל הזה ועדה המצבה. וכן אתה מושל בגאות הים בשוא גליו אתה תשברם. כי העומר הוא ים סוער וכמצולה. והשם בכח הרחמים מושל בגאות הים. וכשמתנשא הגל הוא משברו ומשקיטו. וזהו בשוא גליו אתה תשברם. וזהו גליו שהוא ל"ג לעומר שהוא כח הדין".

וכמה מחודשים הדברים דיום ל"ג בעומר תוקף מדת הדין יש בו, אלא שבדרך נעלמת נהפך דין לרחמים ולשמחה וכמו שאמרו סנהדרין שראו כולם לחובה פוטרין אותו (סנהדרין י"ז ע"א).

ועוד חידוש יש בדבריהם דלפי כל הדרכים תוקף היום של ל"ג בעומר משום המאורעות שארעו בו, אך מדבריהם משמע שסגולת היום הזה בעצם מהותו, ומצד עיצומו של יום נהפך בו דין לרחמים.

ונראה על פי מה שגילה הרח"ו (בשער הכוונות שם) בסגולת יום הנשגב ל"ג בעומר, דהנה ידוע דשם אלקים הוא תוקף מדת הדין, אמנם שם זה מתהפך לרחמים בשם אכדט"ם, כאשר שלוש האותיות הפנימיות מתחלפות מלהי לכדט, האותיות הקודמות להן, (ונראה דרמז יש בדבר דהקב"ה הקדים מדת הרחמים למדת הדין (בב"ר א') ולכן שלש האותיות מקדימות הל' לכ', הה' לד', והי' לט'. והטעם שהמתקת הדין והפיכתו לרחמים הוא ע"י חילוף האותיות הפנימיות בא לרמז דבפנימיות עמקותה גם מדת הדין רחמים היא בשורשה, ומשו"כ האותיות הפנימיות הם שהופכים דין לרחמים, ודו"ק בכ"ז).

גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

ושלוש האותיות האלו כדט שעל ידם מדת הדין נהפכת לרחמים, הם בגמטריה ל"ג, וביום הנשגב הזה בל"ג בעומר נהפכה מדת הדין לרחמים ופסקה המגפה, וכנגד חמש האותיות של שם אכדטם, סמך רע"ק את חמשת תלמידיו הגדולים ומרנא הרשב"י ביניהם. וזה הרמז עד הגל הזה ע"ד בגמטריה אכדט"ם, וג"ל בגימטריה כד"ט, והיינו גְלֵעַד עי"ש ותראה נפלאות מתורת האר"י הק'.

ונראה להוסיף ע"ד דההבדל בין אלקים לאכדטם בגמ' הוא שתיים עשרה בגמ' זה והוא שנרמז ע"ד הג"ל הזה.

ונראה לפי הנ"ל דבאמת בחינת היום בשם אלקי"ם, שרומז למדת הדין ולא שביום זה מתחלף לשם אכדט"ם, ובכך הדין נהפך לרחמים וכמבואר בדברי צרור המור ומוהר"י עמדין.

והנה ידוע דבפרק ס"ז שבספר תהלים יש מ"ט תיבות כנגד מ"ט ימי הספירה (מלבד פסוק ראשון שהוא הפתיחה לפרק) ומש"כ נהגו לומר פרק זה אחר הספירה בכל יום ויום. ויום ל"ג בעומר מכוון כנגד שם אלקים. ונראה לפי המבואר דאכן בסגולת היום נהפך הדין לרחמים.

ונראה בזה עוד דאותיות כד"ט ר"ת כי טובים דודיך ע"ש מש"כ (שה"ש א' ב') "ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דדיך מיין", ונשיקות פיהו הוא הגדרה הנעלה והנשגבה של אהבה וחבה (כמבואר ברש"י בשה"ש שם) וזה ע"י הפיכת הדין לרחמים וגבורה לאהבה.

ובאבן עזרא (פר' אחרי מות ט"ז ח') כתב בענין שני השעירים ביום הכיפורים בביאור ענין השעיר לעזאזל:

"ואם יכולת להבין הסוד שהוא אחר מלת עזאזל תדע סודו וסוד שמו, כי יש לו חברים במקרא. ואני אגלה לך קצת הסוד ברמז בהיותך בן שלשים ושלוש תדענו".

ורמז זה סתום וחתום, במה יתגלה סוד זה דוקא לבן שלשים ושלוש.

גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

והרמב"ן (שם) כתב לפרש דבריו באריכות, עי"ש.

ואי בדידי תליא מילתא היה נראה בדרכנו, דעיקר עבודת שני השעירים ביוה"כ להפוך מדת הדין למדת הרחמים, וזה תמצית עבודת היחיד והציבור בימים הנוראים שהם ימי הדין והרחמים, וכאשר קובעים ע"י גורל שעיר אחד לה' ושעיר אחד לעזאזל, והשעיר לעזאזל נושא עליו את עוונותיהם של ישראל וזה מסמל את מדת הדין, ואינו מגיע לחצי ההר עד שתתפרק ונעשה אברים אברים נמתקים הדינים ומדת הדין נהפכת לרחמים, וזה סוד ל"ג בעומר.

וזה שכתב האבן עזרא "בהיותך בן שלשים ושלש תדענו".

וכנראה רמזים רבים וסודות גדולים רמוזים במספר ל"ג שהרי תמצא שהמימרא הל"ג שיש לרשב"י בש"ס בבלי מופיעה בשבת דף ל"ג, שם מסופר באריכות נוראות גדולתו ופועלו של רשב"י, והדבר פלאי.

והנה רבבות אלפי ישראל עולים ביום נשגב זה להשתטח, לשפוך שיח ולשמוח על ציונו הקדוש של הרשב"י, וכבר מצינו בשער הכוונות (דרוש י"ג) שכך נהג רבינו הקדוש האר"י החי, אך מי שאינו עושה כן סגולה נפלאה לעסוק בתורתו של ר' שמעון. וכך נהג מו"ר גאון ישראל וקדושו בעל הדברי יציב זצ"ל, בכל שנה ושנה דרש ופלפל בתורתו של הרשב"י בשלחנו הטהור.

וכך כתב המאור עינים (בישמח לב עמ"ס שבת) דכל העוסק בתורתו של צדיק ודבק במשנתו נחשב בידו כאילו משתטח על קברו, עי"ש.

גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

נר זיכרון

לעילוי נשמת

הרה"ח משה בן
מוה"ר יוסף דוד ז"ל
נלב"ע כ"ז סיון תשמ"ז

מרת מלכה מחלה בת
הר"ר מרדכי זיסקינד ז"ל
נלב"ע ג' אייר תשס"ו

ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י בנו ידידנו עוז
הר"ר דוד הגר הי"ו
לום אנג'לס

